

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

6 Extorquenda rei pœnis confessio non est.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

In vulgatis legebatur, Ephelem est, quasi hoc esse dicitur aliquod concili Ephefium, habuit tempore Celestini Papa, & Theodori junioris. Hoc vero est Germanicum concilium habuit in presenti Henrico Rege, prout etiam apud Barchardum & Ivonem dicitur. Et codices Graeciani manuscripti habent, quemadmodum est restitutum. In hoc autem oppido perit Bonifacius à Zacharia Papa. constituit Episcopum, & imperavit. Quod apparet ex prima epistola Bonifacii ad Zacharium & ultimam Zacharii ad Bonifacium.

C. III. *¶ De eodem.*
Item Hadrianus Papa in capitulis, c. 64.
Nvillus a Episcopus, vel infra positus, die Dominico caulas iudicare praesumat.

QVÆSTIO V.
Vulgationem vero negans esse praestandam, Stephanus scribit Leoni Episcopo Theodosio.
Idem si in ulciora, de manifestis, sup. 1. q. 1.
C. I. *¶ Diaconus si de crimine conuincion potest, apud Episcopum se ipsam se purificet.*

De crimine sibi illato diaconus tuus verissime fateretur se esse immunitum. Verumtamen si suspicio habeatur, & accusatores idonei reperiantur, & tales testes, quales sacri canones faciunt, accito tecum certo Episcopo numero veniant accipitantes, vocetur & ipse Alderius diaconus: & si negaverit, ventiletur causa canonice: & si vel sponte confessus, vel legitimis testibus fuerit approbatus, canonica feriatur sententia. Qui si nec sponte confiteretur, nec accusatores & testes legitimi reperti fuerint, & mala fama crebuerit, non publico examine, sed coram te, & aliquantisper reverendissimis Presbyteris & Diaconis tuae ecclesiae secrete juramento se purificet. Et tu deinceps boni testimonium eum annuntia: & compele, & commune ecclesiae tuae filios, ne sacerdotem Dei ulterius infamare praesumant, fimentes, quod Cham e maledictus est, qui patris verenda derisit.

C. II. *¶ Non est sperandus Presbyter vel Diaconus, nisi sponte confessus, vel legitime conuictus fuerit.*
Item Nicolaus Sublemani Constantiensis Episcopo.

Presbyter d, aut Diaconus, quem asseris crimina nolite publice confiteri, sed velite cum sacramento defendere te, & si tamen notum sit Episcopo esse scelus ab ipso perpetratum, non potest per aliquam penitentiam sacerdotali vel diaconali officio potiri, sed mirandum est, si ipse confessus non fuerit, quomodo notum possit esse Episcopo scelus ab ipso perpetratum, nisi accusatore forte idoneo per testes idoneos approbante. Vide si examinate Episcopo causam presbyteri vel diaconi non fuerit per testium approbationem presbyteri vel diaconi forte convictus, non est scelus Episcopo legitime manifestum, nisi sua sponte scelus ipse confiteatur. Quod nisi fecerit, interim non videmus suo debere presbyterium vel diaconum officio privari. Sola ergo spontanea confessio, & canonicus numerus, qualitatis testium (decernentibus Episcopis, & accusatore, quod obsecerat, comprobante) clericum privat proprio gradu.

QVÆSTIO VI.
I *¶ Quid vero confessio cruciatibus extorquenda non sit, Alexander Papa restat, scribens omnibus orthodoxis, epist. 1. cap. 2.*
C. I. *¶ Ministrorum confessio non sit extorcia, sed spontanea.*

a Barchardus lib. 1. c. 112. 100 p. 50. 204. b 150 p. 8. c. 660. c Gen. 2. d 100 p. 6. 5. 122. e Al. illa Presbyter.

Si a quantoque à sacerdotibus & auctoribus in ecclesia, quaedam scripturae quoquo modo per vitia aut fraudem, aut per vim extorta fuerint, vel falsitate repositas, quocumque ab eis conceperit, aut oborta fuerint ingenio, ad nullum eis prejudicium vel nocentiam valere: b censemur: neque illam eos infamantem vel calumniam, aut à suis sequificationem bonorum, Deo auctore, & sanctis Apostolis, eorumque successores, sustinere permittimus. Confessio vero in talibus non compulsa, sed spontanea fieri debet, c ipsa. Cuius enim confessio, que fit ex necessitate, fides non est, paulo post. ¶ Confessio ergo in talibus non extorci debet, sed potius sponte profiteri. Pessimum enim est de suspitione aut extorta confessione quemquam iudicare: cum magis sit inspector cordis Dominus, quam iuris. & paucis interpellu. ¶ Non potest autem humana demerari examine, quem Dominus suo reservavit iudicio. Si omnia namque in hoc saeculo vindicta essent, non divina iudicia non haberent. Item multis superius. ¶ Item etiam ad hanc sanctam sedem petatium quod non dicere, & non solum sacerdotibus, sed etiam omnibus christiano nomini est inimicum quod nonnulli Episcopi vel Sacerdotes aut metu compellant, aut per vim aut fraude decipiunt, aliquas confessiones sine ulla parte, quam debeant, literas scribere, aut per vim non requirite causerum, aut quod deest, ad aliam alieni erroris secta scripturas facere, & propriam corroborare, & coram populo recitare, & propriam robore, & coram populo & ergastulis retrahi. ¶ Item his tertii in iudicio devent Domini sacerdotibus, qui favent voluntatibus. Item ubi supra. ¶ Confessio in talibus non compulsa, sed spontanea fieri debet, antequam qui ait, [Ex corde enim procedunt verba, adulteria, fornicationes, blasphemiae, &c.] sunt ad hac pertinentia. ¶ Nec tantum attendendum quod sunt, quantum quo animo fiant. & paucis superius autem respicitur Deus ad cogitationes, & voluntates, quam actus, qui per simperiam dunt.
¶ **A**uctoribus] *Tuo habet, si sacerdotibus, & auctoribus ecclesiae, quemadmodum etiam in eadem epistola, ubi si quis erga Episcopum, vel actorem ecclesiae, &c.] sup. 2. q. 7. si quis erga. Hoc autem loco in epistola legitur, Ter si huiusmodi personis quaedam scripturae, &c.] Item autem cum multa alia, tum qua referuntur in hoc capite, in vers. Est etiam, & ad hanc. Confessione non caput ex locis epistola. hinc inde scriptis, oratione non utatur.*
¶ **L**iteras scribere] *Hae absunt ab originali, nisi enim illa, qua sequuntur, scripturas facere. Sed ubi sunt expuncta.*

a 100 p. 1. c. 2. 47. b Ann. 1. q. 2. 101. b al per con. c Mart. d 11. e g al juramentis illi. h Epist.

impetratis. Quin etiam praefato fratri nostro, filiisque Treverensis ecclesiae, illiusque defensoribus hac in mandatis damus, ut spiritali simul & materiali gladio tandem aliquos illos eorumque fautores insequantur, quousque cum integritate possessionis, vel quocunque res ecclesiasticae hoc facto, vel quocunque pacto distrahae facta direpta sunt, revocentur.

1. ¶ Alexander. Nicolaus citat epistolam Alex. 1. de qua re mutata est supra, dist. 15. si Romanorum.
2. pars. A fidelitate etiam juramento Romanus Pontifex non debet abstinere, cum aliquis a sua dignitate deponit.
C. III. ¶ Pontificali auctoritate a juramento fidelitatis nonnullis abstinuit.
Unde Gregorius Papa.

Alias a item Romanus Pontifex, Zacharias scilicet, Regem Francorum, non tam pro suis iniquitatibus, quam pro eo, quod tante potestati erat inutilis, a regno depulit: & Pipinum Caroli magni Imperatoris patrem in eius locum substituit, omnesque Francigenas a juramento fidelitatis, quod illi fecerant, absolvit. Quod etiam ex auctoritate frequentis agit sancta ecclesia, cum milites absolvi a vinculo iuramenti: quod factum est his Episcopis, qui Apostolica auctoritate a pontificali gradu deponuntur.

In manuscriptis, ut in vulgatis, Gelasius Papa Anastasio Imperatori. Cuius Gelasii esse non potest. Zacharias enim & Carolus magnus, quorum in hoc capite mentio fit, multo post Gelasium vixerunt. Helvius autem in regno Gregorii 7. lib. 8. epist. 21. Hieronimus Metaph. Episcopo scripta, quae refert Ivo. In qua quidem epistola paulo ante multa ex epistola Gelasii Anastasio Imperatori scripta afferuntur.

C. IV. ¶ Excommunicati vinculo fidelitatis non tenentur obnoxii.
Item Gregorius VII. b. Romanae Synodo praesidens dixit.

Nos & sanctorum praedecessorum nostrorum statuta tenentes, eos qui excommunicatis fidelitate aut sacramento conficti sunt, Apostolica auctoritate a sacramento absolvimus, & ne eis fidelitatem observent, omnibus modis prohibemus: quousque ipsi ad satisfactionem veniant.

¶ Quousque, &c. Verba haec non sunt in codice manuscriptorum Vaticanorum.

C. V. ¶ Antiquum reconciliatum fidelitatem excommunicatis nullus servare cogitur.
Item Urbanus II. Episcopo Vapientis.
¶ Iratos a milites Hugoni comiti, ne ipsi, quandiu excommunicatus est, serviant, prohibeto e. Qui si sacramenta praetulerint, in omnia se oportere. Deo magis servare, quam hominibus. Fidelitatem enim quam Christiani Principi jurant, Deo eiusque sanctis adversant, eorum praeccepta calcanti, nulla cohibentur auctoritate perolvere.

QUAESTIO VII.
¶ Hic synodali vero auctoritate, sacerdotem damnari, in Hispanensi secundo concilio, cui Iulianus interfuisset, cap. 6. prohibetur.

C. I. ¶ Sine concilio examinatione Presbyter vel Diaconum deponatur.

Stae actione comperimus, Fragitanum Cordubensis ecclesiae Presbyterum iniuste olim a Pontifice suo dejectum, & innocentem exilio condemnatum. Quem rursus ordini suo restituentes, id denuo adversus praesumptionem nostram i. decrevimus, ut iuxta praefatum Patrum synodalem sententiam nullus nostrum sine concilio examine quemlibet Presbyterum vel Diaconum

a Gregor. 7. l. 1. cap. 1. p. 5. ca. ult. b l. i. regis. c Pam. l. 1. c. 12. d Panis. c. 11. e al. prohibetur. f Ab. 1.

deponere audeat. Nam multi sunt, qui indiscussis potestate tyrannica, non auctoritate canonica damnant. Et sicut nonnullos gratia favoris sublimant, ita quosdam odio, invidiae permoti humiliant, & ad levem opinionis auram condescendunt, quorum crimen non approbant. Episcopus & enim sacerdotibus ac ministris solus honorem dare potest, solus honoris libertatem adhibere, qui in saeculo a dominis suis honorem libertatis adepti sunt, in servitutis nexum non revolvuntur, nisi publice apud praetoris ac praesidis tribunal in foro fuerint accusati; quanto magis hi, qui divinis altaribus consecrati honore ecclesiastico decorantur? Qui profecto nec ab uno damnari, nec uno iudicantem poterunt honoris sui privilegii exui: sed praesentati synodali iudicio, quod canon de illis praecipit diffiniri.

1. ¶ Reluctantes] Sic est emendatum ex codicibus conciliorum impressis & manuscriptis. Sic enim apertius declaratur illius canonice ad concilio esse restitutum, quam ex solenni Gratiani vulgata, restitutum esse comperimus.

2. ¶ Nostram] Antea legebatur, vestram. In recentioribus autem conciliorum editionibus est, novam. Emendatum est ex antiquioribus editionibus, & duobus codicibus Vaticanis, & Laurentis, quemadmodum & paulo post, nullus nostrum. cum antea esset, nullus vestrum. Modesti enim & reliquorum Episcoporum sibi etiam metumt. Alia vero quaedam sunt ex videri codicibus emendata.

C. II. ¶ Causas clericorum Episcopus non nisi cum senioribus ecclesiae audiat.
Item Gregorius Iohanni Episcopo Panormitano, lib. 11. epist. 49.

Si b quid de quocunque clerico ad aures tuas pervenerit, quod te iuste possit offendere, facile non credas; nec ad vindictam te res accendat incognita; sed praesentibus senioribus ecclesiae tuae diligenter est veritas perscrutanda: & tunc, si qualitas rei poposciverit, canonica districtio culpam feriat delinquentis.

C. III. ¶ A quot Episcopis Presbyteri vel Diaconi sunt audiendi.
Item ex concilio Carthagenensi 1. primo, c. 11.

Si quis timidus vel contumeliosus extiterit in maiorem natu, vel aliquam causam habuerit, a tribus vicinis Episcopis, si Diaconus 2. est, qui arguitur, si Presbyter, a sex; si Episcopus, a duodecim sacerdotibus audiat. Univeri Episcopi dixerint. Contemptus debet contumaciae & superbiae in omnibus frangi. Causa vero pro personis d. ab his statuto numero audiatur.

1. ¶ Carthagenensi] Sic est emendatum ex vetustis codicibus. Nam in vulgatis erat, Agathensi primo, cum unicum duxerat Agathense memoretur.

2. ¶ Si Diaconus est.] In vulgatis conciliorum editionibus legitur, si Diaconus est, arguatur Presbyter, &c.

C. IV. ¶ De eodem.
Item ex concilio Carthagenensi secundo, cap. 10.

Felix Episcopus Selemelitanus dixit. Etiam hoc ad iudicio secundum & statuta veterum conciliorum, ut si quis Episcopus (quod non optamus f) in reatum aliquem incurrerit, & fuerit ei nimia necessitas, non posse plurimos congregare, ne in crimine remaneat, a duodecim Episcopis audiat, & a sex Presbyteris 1, & a tribus Diaconis, cum proprio suo Episcopo.

1. ¶ Presbyter] Sic legitur in concilio, quod est in codice canonum, c. 12. & gravo, & duobus codicibus conciliorum Vaticanis; & uno alio perantiquo, & concordat cum sequenti capite.

a Supra a. ad. Episcopus] & supra, dist. 67. Episcopus. b dist. 36. f. quid. c al. causa audiat. d al. personi statuta. e 2. q. 8. f. Gregor. Anselm. l. 2. c. 21. Burch. l. 1. cap. 1. 49. l. 100. p. 6. 62. f al. optinamus.